



MÖLNDALSÅNS VATTENRÅD

Arbetsprogram med tidtabell

- Är det tydligt vilka arbetsmomenten är?

Ja

- Framgår det tydligt arbetsmomenten kommer att genomföras under denna förvaltningscykel?

Ja ganska tydligt. Det skulle kunna förtydligas vad de olika färgerna i tabellen innebär, även om det går att lista ut. Saknas också en kommentar i cirkeln över vilka som berörs på sid 8 om att kommunerna berörs som myndighet (alltså inte bara som VA-huvudman och ansvariga planerare).

- Är det tydligt förklarat hur just du berörs av vattenförvaltningen?

Ja

- Är det tydligt förklarat hur och när det går att delta och tycka till om arbetet med vattenförvaltningen under denna förvaltningscykel?

Ja

- Är det tydligt beskrivet hur synpunkterna från samrådet tas om hand under denna förvaltningscykel?

Ja

3.5 Var med och påverka!

- 3.5.1 Saknas någon information för att du eller din organisation ska kunna föra fram synpunkter? Vad i så fall?

Saknar ingen information.

- 3.5.2 Vilka samhällssektorer och vilka målgrupper tycker du eller din organisation är viktigast för vattenmyndigheterna att möta? Motivera gärna svaret.

Vattenrådet anser att lantbruket, skogsbruket, vattenkraften, konsumtion, samhällsplanering och infrastruktur (utan turordning) är dom samhällssektorer som det är viktigast att vattenmyndigheten möter eftersom dom företräder verksamheter som alla på något vis har en påverkan på vattenförekomster.

- 3.5.3 Hur kan vi utveckla samverkansformerna ytterligare? Motivera gärna svaret.

Vattenrådet tror att det behövs ännu mer information och kommunikation mellan vattenmyndigheten och de samhällssektorer som vattenrådet nämnt här ovan. Kunskapen och kompetens behöver öka hos de olika verksamheterna. Den samlade kompetensen hos vattenråden är en resurs som inte tas tillvara ordentligt i olika processer.

Vattenmyndigheten borde ha större resurser för att samverka istället för att lägga över ansvaret på länsstyrelser, kommuner och vattenråd.

Översikt över väsentliga frågor inom vattenförvaltningen

4.2 Prioriteringar för vattenarbetet

(Svaren vi får in kommer vi att använda när vi tar fram förslag på miljökvalitetsnormer i vatten)

- **4.2.1 Vilka vattenförekomster tycker du eller din organisation att vi ska prioritera för att uppnå god status eller potential till 2027? Ge gärna exempel med geografisk koppling. Prioriteringen behöver göras inom de juridiska förutsättningar som finns idag.**

Vattenrådet anser det svårt att svara på frågan och prioritera då förutsättningarna hela tiden förändras och vi hela tiden påverkas av vad andra aktörer gör.

Hela Mölndalsåns ARO bör prioriteras då det är viktigt resurs för människor och ekosystem för vattenförsörjning, rekreation och fiske. Inom avrinningsområdet finns även flera mycket intressanta miljöer och arter, där flera av arterna bedöms som ansvarsarter bl a flodpärlmussla, smal dammsnäcka, ål och knölnate. (Se rapport: Vattenmiljöer i Mölndalsåns avrinningsområde – en resurs för människor och ekosystem. BioDivers Naturvårdskonsult 2011).

- **4.2.2 Vilken prioriteringsgrund är allra viktigast för dig eller din organisation? Motivera gärna svaret.**

Att uppnå ekologisk och kemisk status för Mölndalsåns ARO (Se rapport: Vattenmiljöer i Mölndalsåns avrinningsområde – en resurs för människor och ekosystem. BioDivers Naturvårdskonsult 2011).

Det är rimligt att prioritera unika och sårbara områden och använda miljökvalitetsmålen som prioriteringsgrund.

4.3 Det är nu nästa åtgärdsprogram förbereds!

(Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nytt åtgärdsprogram 2021-2027)

- **4.3.1 Hur vill du eller din organisation att nästa åtgärdsprogram ska vara när det gäller åtgärder riktade till länsstyrelser respektive kommuner? Bara regionalt anpassat, lika i hela landet eller något däremellan? Motivera gärna!**

Det bör bygga på Vattendirektivets övergripande principer som sedan tillämpas regionalt och lokalt av länsstyrelser och kommuner inom respektive avrinningsområde så att de återspeglar de faktiska förhållandena. Det ska kännas meningsfullt och vara tydligt vilka miljöproblemen är för de "egna vattenförekomsterna" och vilka åtgärder som behövs för att lösa dessa. Förutsättningar måste finnas för att möjliggöra samarbete och en rimlig ekonomisk fördelning av kostnaderna för åtgärderna.

- **4.3.2 Hur vill du eller din organisation att underlaget till nästa åtgärdsprogram ska vara när det gäller åtgärdsförslag i VISS? Välmotiverade möjliga åtgärdsförslag per vattenförekomst i VISS eller mer schablonmässiga beräkningar som ger utrymme för mer lokal åtgärdsplanering? Motivera gärna!**

Välmotiverade åtgärdsförslag per vattenförekomst i VISS som ger utrymme för mer lokal åtgärdsplanering, det gör det lättare för den enskilde med god kunskap om just "sin" vattenförekomst att kunna bedöma åtgärdsförslagen.

Vattenrådet ser gärna att vattenrådet får vara delaktig innan åtgärdsförslagen tas fram.

Ett av problemen med åtgärdsförslag per vattenförekomst är att det sällan är hela vattenförekomsten som är i behov av en åtgärd utan endast delar av den eller t.o.m. åtgärder utanför vattenförekomsten som påverkar vattenförekomsten. Åtgärdsförslagen bör därför också vara utformade så att de följer de rekommendationer av åtgärder som presenteras i den nya biotopkarteringsmanualen, åtgärder anpassade efter HYMO-typ.

En tydligare sammanställning som visar för varje vattenförekomst i Mölndalsåns avrinningsområde den ekologiska statusen för varje kvalitetsfaktor och hur åtgärdsförslagen är kopplade till dem för att nå god ekologisk och kemisk status.

- **4.3.3 Har du eller din organisation förslag på nya typer av åtgärder och vilka som behöver genomföra dem? Ge gärna förslag!**

Åtgärder för dagvatten och bräddning bör finnas med. Det är också viktigt att öka vattnets uppehållstid i landskapet. Kommunerna behöver dock handlingsutrymme att välja mellan olika åtgärder och var de ska placeras, så VISS bör ange, hur mycket som ska göras och ge exempel på hur det skulle kunna uppnås. En helhetsanalys där samhällsekonomi beaktas bör göras och ligga till grund för bästa nytta.

Uppströms och förebyggande åtgärder är viktigt att prioritera, dessa behöver ofta ske i uppströms kommun, vilket kan komplicera genomförandet då samarbete är nödvändigt.

4.4 Effektiva åtgärder inom jordbruket

(Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nytt åtgärdsprogram 2021-2027)

- **4.4.1 Vilka ytterligare incitament och styrmedel anser du eller din organisation behövs för att nödvändiga åtgärder inom jordbrukssektorn ska kunna genomföra i tid? Ge exempel.**

Vattenrådet anser att lokalt anpassade åtgärder inom jordbruket är nödvändiga för att minska belastningen på vattenförekomster i form av övergödning och fysisk påverkan.

Det är viktigt att närområdeszonen är ekologisk och hydrologiskt anpassad. Zonerna utmed vattendrag ska vara utformade så att de tar hänsyn till vattendragen.

- **4.4.2 Vilka synergier och andra effektiviseringsmöjligheter anser du eller din organisation finns inom befintlig finansiering av åtgärder inom jordbrukssektorn? Ge exempel.**
- **4.4.3 Hur tycker du eller din organisation att åtgärdsinsatser i jordbruket ska prioriteras om finansieringen är begränsad? Ge förslag och motivera gärna ditt förslag.**
- **4.4.4 I vilka samverkanssammanhang tycker du eller din organisation att vattenmyndigheternas insats gör störst skillnad?**

4.5 Vandringshinder i distrikten

(Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nytt åtgärdsprogram 2021-2027)

- **4.5.1 Hur ska vattenmyndigheterna prioritera vilka vattendrag som behöver åtgärdas först, dvs. hur lyfter vi fram "rätt" vattendrag i både miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram? Motivera gärna ditt svar.**

Åtgärder av vandringshinder som påverkar ekologin negativt bör prioriteras.

- **4.5.2 Hur kan vattenmyndigheterna göra underlag och kunskaper tillgängliga på ett bättre sätt för de som berörs? Vilket underlag och vilken kunskap finns i samhället i övrigt som behöver tas in i vattenförvaltningen? Beskriv och motivera!**

4.6 Vattenbrist hanteras i kommande åtgärdsprogram

- **4.6.1 Vilka åtgärder anser du eller din organisation krävs för framtida hushållning och återbruk av vatten? Ge oss gärna förslag på viktigt förebyggande arbete eller åtgärder.**

Vattenbrist är en viktig fråga, aktuell på olika sätt för olika kommuner och regioner och bör därmed behovsprövas. Framtida hushållning och återbruk av vatten bör utredas: Att ta tillvara regnvatten, för t ex bevattning eller infiltration, kan vara av betydelse. Även att ändra på hur vi använder dricksvatten kan vara intressant, nyttan med separerade system samt spolning av toaletter med ex. BDT (bad disk tvätt)-vatten för att minska på dricksvattenanvändning bör utredas ytterligare.

- **4.6.2. Var behövs särskilda insatser för att hålla kvar vatten på land som infiltrerar ner till grundvattnet?**

4.7 Vattnets värde behöver tydliggöras

- **4.7.1 Vilket fokus anser du eller din organisation är mest betydelsefull för att bäst beskriva vattnets värde inför arbetet med åtgärdsprogram 2021-2027?**

Rent dricksvatten

Ekosystemtjänster

Vatten på "rätt plats" - ett naturligt flöde med svämplan, våtmarker och andra naturliga fördröjningar minskar problem med översvämningar och bräddningar.

- **4.7.2 Vilka analyser behöver vattenmyndigheterna göra för att motivera både MKN och åtgärdsprogram?**

Viktigt att mäta allt men man bör särskilt lyfta fram de faktorer som är av väsentlig betydelse i de olika vattenförekomsterna.

- **4.7.3 Vilken information behöver vattenmyndigheterna ta fram eller sammanställa för att bättre kunna beskriva samhällets nytta av rent vatten och vatten av tillräcklig mängd? Finns informationen redan hos någon aktör?**

Mycket information finns redan i den vetenskapliga litteraturen, men att det vore bra om Vattenmyndigheten kunde sammanställa det som finns och ta fram en önskelista på det som saknas. Gärna även i populärversion för att göra det lättillgängligt för allmänheten.

4.8 mer kunskap behövs om nya miljögifter

(Denna information kommer vi att använda när vi tar fram förslag på nytt åtgärdsprogram 2021-2027)

- **4.8.1 Vad tycker du eller din organisation borde göras för att öka kunskapen om miljögifter och dess effekter? Ge gärna förslag?**

Det är positivt med bred information och utbildning, för företag, allmänhet och i skolor för att öka kunskapen hos dessa om nya miljögifter. Det är viktigt att visa på cocktail-effekter och att vi ofta inte vet kemikaliers effekter förrän de redan finns spridda i vår livsmiljö.

Att vi måste använda försiktighetsprincipen, då det kanske inte är möjligt att sanera bort föroreningar som redan spritts i miljön. Kemikalieinspektionen bör ta ett större proaktivt grepp här.

- **4.8.2 Vilken typ av åtgärder för att förebygga effekter av miljögifter skulle de eller din organisation vilja föreslå till nästa åtgärdsprogram?**

Det är viktigt att spåra källor till utsläpp av miljögifter för att försöka begränsa utsläppen. En striktare miljölagstiftning kring användning och spridning av kemikalier behövs. Även striktare regler kring användning av nya kemikalier tills de är ordentligt utredda behövs. Möjlighet till att kategorisera kemikaliegrupper, där man vet att en kemikalie är giftig så kan liknande lättare förbjudas, tills de är påvisat ofarliga.

I VISS redovisas påverkanskällor kopplat till miljögifter ospecificerat som diffusa källor. För att kunna öka kunskapen om miljögifter behövs riktvärden/gränsvärden för dagvattenutsläpp som gäller på kommunal- och länsnivå. Samma gäller för information och underlag om deponier och förorenade områden på avrinningsområdesnivå. Statistik behövs för enskilda avlopp inom avrinningsområden och schablonvärden på luftburna partiklar. Största punktkällorna bör kartläggas som avloppsreningsverk, till exempel. Åtgärder kopplade till ovan listade problem bör kategoriseras för dagvatten, deponier, enskilda avlopp, luftburna utsläpp och avloppsreningsverk.

För kommunerna är det viktigt att det finns mätningar och bra underlag så att man har något att förhålla sig till. Det är svårt att bedöma hur man påverkar en recipient om man inte känner till dess status (för de olika kvalitetsfaktorerna och gränsvärdena) och det är ett allt för omfattande arbete för kommunerna att bedöma statusen i alla små utredningar. Det vore intressant om det gick att ta fram Riktvärden för att vända trender även för ytvattenförekomster, det skulle underlätta kommunernas åtgärdsarbete.